

ST.

NUMMER 20-21
61. ÅRGANG

FRAM KRISTMENN FRAM

OLAV

INNHOILDSFORTEGNELSE:

DEN LEVENDE KIRKE - MARIADYRKELSEN EN VILL-
FARING? - DET FRIE MENNESKE - MÈRE MARGRETHE-
MARIE KROHN † - MØTE MED ARNOLD LUNN -
KYRKJEVIGSLING - LITTERATUR - UTENLANDSNYTT

DEN LEVENDE KIRKE

Da det pavelige leonianske Kollegium i Anagni nylig feiret 50 års jubileum, mottok Den hellige Far 7 biskoper og 300 prester som alle hadde studert ved kollegiet, i audiens. Paven holdt ved denne leilighet en bemerkelsesverdig tale, så meget mer betydningsfull som Paven i de frammøtte så representanter for hele verdens katolske presteskap. Vi gjengir her hovedpunktene:

«Om det er sant at det finnes folk som med sine doktriner, handlinger og med sin propaganda støter an mot Kirkens uforanderlighet, fordi de drives av en naiv og ubegrenset trang til slikt som kalles nytt, er det ikke mindre sikkert at de som ønsker å bevare Kirken i en slags ufruktbar ubevegelighet, også bedrar seg selv. Kirken som er Kristi mystiske legeme, er — akkurat som de mennesker den består av — en levende organisme som med hensyn til sin substans alltid er den samme. Apostelen Peter ville i det 20. århundres Katolske Kirke kjenne igjen det samme samfunn av troende som han talte til Pinsedag. Men en organisme som lever, vokser, utvikler seg og streber etter stadig større modenhet. Kristi mystiske legeme lever ikke og beveger seg ikke i abstraksjonenes verden, utenfor tid og rom hvis for-

hold uopphørlig forandres. Det er ikke og kan ikke være skilt ut fra den verden som omgir det. Det er til alle tider et vitne om sin tid, om den tid som endres fra time til time. Det bruker de samme metoder og handler på samme måte som menneskene i den verden det virker i . . .»

Etter at Paven hadde understreket betydningen av presteseminiariene i de enkelte bispedømmer, fortsatte han med å si:

«Alle føler, mine elskede sønner, at menneskeheden nå befinner seg på et avgjørende vendepunkt i historien. Geistligheten kan ikke stå som trege tilskuere. Der må skapes en ubetinget sannhetskjærlighet som bolverk mot den løgnens ånd som behersker verden i dag — det kristne brodersinn må stilles opp mot hat og egoisme, mennesket må fries ut av begjærighetens klør som søker å gripe etter denne verdens forgiengelige goder. Vår tid stiller langt større krav til prestene enn noen tid tidligere. Den krever en større rettskaffenhet, en mer glødende iver, en mer uforferdet fasthet. Ve den prest som i dag vil spare seg selv og regnskapsføre sine ofre og savn. Ve den prest som i dag lar seg skremme av trusler og farer og som glemmer Frelserens ord: «Den som elsker sitt eget liv, skal miste det.»

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegr. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Fransiskanerne, tlf. 68 08 68.

Kl. 8: Fromesse.
Ingen høgmesse 29. mai.
Kl. 17: Aftengudstjeneste.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.

Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.
Kl. 18: Kompletorium.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.

Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 17.45: Aftengudstjeneste.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 37 45 90.

Kl. 9.30: Høgmesse. Kl. 17: Aft.gudstj.

Vår Frue Villas kapell, Montebello, Smestad.

Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høgm. Kl. 16.30: Aft.gudstj.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Ottemesse. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1

Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgt. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.
Ingen aftengudstjeneste.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.
Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.
Kl. ¼ 8: Fromesse. Kl. ¼ 11: Høgmesse.
Kl. 19: Aftengudstjeneste.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.
Aftengudstjeneste.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høgmesse. Aftengudstj.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 29. MAI: Sønd. etter Kristi Himmelferd. Ep. 1. Petr. 4, 7—11. Ev. Joh. 15, 26—27; 16, 1—4. Mandag: Oktavdag. Tirsdag: Angela, jomfru. Onsdag og torsdag: Oktavdager. Fredag: Ferialdag. Lørdag: Pinseaften. SØNDAG: 1. PINSEDAG. Ep. Ap. gj. 2, 1—11. Ev. Joh. 14, 23—31. Pinsemandag: Ep. Ap. gj. 10, 34 og 42—48. Ev. Joh. 3, 16—21. Tirsdag: 3. dag i pinseokt. Onsdag: Imbredag. Torsdag: 5. d. i pinseokt. Fredag og lørdag: Imbredager.

SØNDAG 12. JUNI: Treenighetssøndag.

OBS.: Pinseaften 4. juni, og på imbredagene i uken etter pinse, nemlig onsdag 8., fredag 10. og lørdag 11. juni, gjelder abstinensbudet.

Mariakongregasjonen, Oslo

Medlemmene deltar i andakten i kirken 1. juni kl. 19.

Deretter samvær med foredrag i lokalet, Akersv. 5.

Felleskommunion søndag 5. juni.

Barnas ferieopphold

Bidrag mottas med takk.

Oslo Katolske Menighetspleie.
Akersveien 5, Oslo.

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo.

Tlf. 41 07 76.

Tapeter — Linoleum.

NY KATOLSK LITTERATUR

i dansk utgave
på lager.

St. Olavs Forlag,
Akersv. 5, Oslo.

Hvert enkelt nummer av

«ST. OLAV»

er en prekestol, der troens sannhet blir forkynt utover landet. Bladet som forsvaret Kristi Kirke og orienterer om dens liv og lære.

«St. Olav» trenger din støtte, — ditt abonnement!

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.
Redaksjon og ekspedisjon: Akersv. 5 I.
Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16.
Unntatt mandag. Lørdag: 9.30—13.
Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.
Abonnementpris: Kr. 2.50 pr. kvartal,
for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen fredag aften.

Mariadyrkelsen en villfaring?

Du som ikke er katolikk, har hjemme, på skolen og i din kirke lært å betrakte Maria-dyrkelsen som en uhyre villfaring. Men er du nå også sikker på det? Tror du virkelig at den katolske Kirke, som ellers så ofte går for å være altfor rasjonell, her i dette spørsmål plutselig skulle ha tapt hodet og ikke kunne begrunne sitt standpunkt?

Og du, min trosfelle, har sikkert ofte vært nødt til å forsvare Kirkens standpunkt som du har gjort til ditt. Og det har sikkert ikke alltid vært lett for deg. Kanskje både den ene og den andre kunne lære noe av de tanker som streifet meg i denne mai-måned.

Det største bud i loven er: «Du skal elske Herren din Gud over alt og din neste som deg selv.» Det er i grunnen ett og samme bud som det tydelig går fram av første Johannesbrev 4, 21: «Den som elsker Gud, må også elske sin bror.» Vi må altså elske Gud og nesten for hans skyld. Her på jorden tenker menneskene ofte mest på seg selv. De bryr seg så lite om hverandre. De lever ved siden av hverandre. De er mange ganger så ukjærlige og så lite hjelpsomme. Forholdsvis svært få har gjort kjærlighetsbudet til en leveregel. Kristus gjorde det. Hans mor gjorde det også. Og har du kjennskap til Kirkens store helgener, så vet du at også de prøvde å tjene sin neste i kjærlighet. Mange av dem ba for sine forfølgere, som Kristus gjorde det fra korset og hans hellige mor under korset. Og på grunn av sin kjærlighet til Gud og nesten er de nå i himmelen.

Himmelens lykke, vet vi, består i den fullkomne kjærlighet både til Gud og nesten. Deres eneste interesse er å elske Gud og nesten for hans skyld. De må nødvendigvis interessere seg for oss som fremdeles strever her nede på jorden. I Åpenbaringsens bok ser vi da også hvordan både englene og helgenene følger med i det som foregår på jorden. De bærer våre bønner fram for Guds åsyn (5, 8 og 8, 3). Ja i himmelen gjør både englene og helgenene alt for å komme oss til hjelp ved sin bønn. De kan ikke annet, siden de hele tiden ser Kristus som uavlatelig går i forbønn for oss. Og om de lot være med å gå i forbønn for oss, mennesker på jorden, som trenger så meget til bønn, ville deres kjærlighet til Gud ikke lenger være fullkommen, for en kan ikke elske Gud og samtidig ikke ta seg av sin kjempende og lidende medmennesker. Deres plass ville ikke lenger være i himmelen, dersom de ikke viste nestekjærlighet mot oss.

Den hellige Jakob skriver: «En rettferdig manns vedholdende bønn har stor makt.» (Jakob 5, 16.) Er det bare her på jorden hans bønn har stor makt? Hvem har satt denne grense? Kan en from mor glemme sitt barn, så snart hun har forlatt sitt jordiske legeme? Nei, de rettferdige i himmelen har en stor makt. Og mest av dem Guds egen mor Maria. For nest etter Jesus har ingen tjent Gud mer enn hun har gjort det. Den hl. Bernard sier derfor: «Du, kvinne, er mer enn patriarkene, mer enn martyrene, mer enn bekjennerne, mer enn jomfruene. Derfor har du alene, uten de andre, en like stor makt som de andre bare har i forening med deg.»

Her på jorden lar Gud ofte vår frelse avhenge av hva andre gjør for oss. Dåpens frelsende nåde får vi jo bare ved ham som døper oss. Mange andre nådegaver får vi,

fordi en annen ber og ofrer for oss. Og har ikke Kristus selv lagt alt i Marias hender da han lot sin egen meneskevordelse avhenge av Marias ja-ord? Og på hennes ord er Jesus igjen beredt til å ta skikkelse i oss, som han føyde seg etter henne ved bryllupet i Kana. Slik er det. Slik lærer den Hellige Ånd oss gjennom sin Kirke.

Men Maria kan oppnå mer for oss, når vi fra vår side ber om hennes hjelp. For Guds nåde blir ikke påtvunget oss. Det er som Augustin sier: «Han som har skapt deg uten deg, vil ikke frelse deg uten deg.» Og nettopp ved selv å be Maria om hjelp, gjør vi oss selv mer mottagelig for den nåde hun kan oppnå for oss. Maria vil nok som en god mor be for oss uten at vi ber henne om hjelp. Men skal hennes bønn ha positiv innflytelse på oss, må vi åpne oss for nådens virke i oss. Det samme gjelder for alle andre helgeners forbønn for oss. Kristus kan ikke motstå deres bønn, like så litt som han kan være likegyldig for de bønner som de troende sender opp til ham fra jorden.

Og når Jesus til dette har lovet at han vil være midt i blant der to eller tre er samlet i hans navn, hvor meget må dette da gjelde for den bønn som vi sender opp til ham i forening med hans egen mor og andre helgener i himmelen.

Disse linjer vil ikke være en uttømmende forklaring på at de salige i himmelen kan be for oss. Når du selv tenker videre over det og prøver å sette denne trøstefulle lære i forbindelse med så mange andre trossetninger, vil du stadig finne nye bekræftelser på det.

G. H.

17. mai på Karl Johan

Aftenposten: Levkoyer, syriner og vårens første ertebloster pryder fanespissene, bjørkeløv og duftende hegg lyser fra flaggtoppene. Pikene fra St. Sunniva går av med prisen for togets vakreste innslag, de er alle i nasjonaldrakter, maleriske, staute bunader — og tallrike som Norges store dalfører.

Morgenposten: Det var liv og farger over toget om formiddagen, og en av de vakreste avdelingene i toget var Sankt Sunniva-skolen.

DET FRIE MENNESKE

Av Monsignore R. A. Knox

Den preken vi gjengir her, ble holdt den 24. april i Westminster Cathedral for Convert's Aid Society, en organisasjon som er dannet for å hjelpe engelske konvertitter. Mgr. Knox er et meget kjent navn i den engelsktalende, katolske verden. I den siste tid har han tiltrukket seg særlig oppmerksomhet ved sin glimrende oversettelse av Det gamle testamente til engelsk.

Har det menneske noen glede av sin hjemkomst som, når det legger hånden på innhegningen, straks blir bitt av en slange?
Amos v. 19.

Det England vi lever i er et land hvor tryggheten stadig blir større. Mange av oss kan ennå huske den tid da godt og vel halvparten av våre landsmenn fristet en tilværelse i arbeidshusenes mørke slagskygge. Med de små inntektene de hadde, var det umulig for dem å legge noe til side, og hadde de spart noe, hendte det at sparemidlene gikk tapt som følge av uheldige investeringer. Økonomiske krefter som de ikke kunne kontrollere, kastet dem ofte ut i lange perioder av arbeidsløshet. Ble de rammet av sykdom, mistet de sitt arbeid, og det var senere ikke så lett å finne ny beskjeftigelse. Når de ble gamle, var det ikke alltid barna var villige til å underholde dem. De hadde ikke noe annet valg enn å falle tilbake på de offentlige myndigheter og det de eventuelt ville gjøre for dem. Men det å komme på forsorgen var betraktet som en så stor skam at det var noe man ikke orket å tenke på. De offentlige myndigheter gjorde heller ikke meget for å bekjempe fattigdommen. Vi har opplevd å se disse mørke sider ved engelsk samfunnsliv bli visket ut. Ennå kan man nok møte fattigdommen; men den tid da det absolutte armod truet store grupper i samfunnet, er — Gud være lovet — i ferd med å forsvinne for alltid. Våre statsmenn har bygget ut et helt system av sikkerhetsforanstaltninger for å beskytte oss mot menneskelig dårskap. Å være uten arbeid er ikke lenger ensbetydende med å være uten inntekter. Blir man syk, får man den hjelp man trenger. Og når man blir gammel, får man erstatning for halvglemte sparsommelighet. Så lenge England er trygt og solvent, kan det store flertall av engelskmenn leve trygt og solvent.

Men det England vi lever i er også et land hvor friheten blir stadig mindre. Dette er uunngåelig. Man kan ikke få både i pose og sekk. Lar man den offentlige pengepung stå som garant for vårt livs eventyr, må man finne seg i offentlig granskning. Vi må finne oss i at inspektører besøker oss når det minst passer, for å overbevise seg om at lovens krav blir etterkommet; vi må finne oss i å fylle ut skjemaer og svare på spørsmål vi kanskje har vanskelig for å forstå betydningen av, og vi blir nødt til å stille oss i kø foran offentlige kontorer og finne oss i kanskje både grovhet og dovenskap fra de offentlige funksjonærens side. De eldre av oss tenker med vemod tilbake på de tapte friheter. Vi vokste opp i en verden hvor foreldrene selv kunne velge skolen for barna sine

og senere la dem utdanne seg i det yrke de selv likte best. Bonden kunne slakte sine dyr og spise dem, uten at noen blandet seg i det. Den alminnelige borger kunne reise til utlandet når han selv ville og bli der så lenge han selv ønsket. Likte man ikke sitt hus, kunne man bare rive det ned og bygge et nytt, om man da hadde råd til det; men det var selvsagt en viktig forutsetning. Og kanskje var det noen av oss som tenkte på at naboene muligens ikke hadde så god råd som oss selv. Likevel sonderer teologene mellom *libertas a necessitate* og *libertas a coactione* (den hele og fulle frihet og den naturbestemte, spontane frihet). Og det er åpenbar kjensgjerning at folk bekymrer seg mindre om de fornøyelser de ikke har råd til å koste på seg, enn de som blir dem forbudt. I stadig større utstrekning opplever vi at vi må ha tillatelse til å gjøre både det ene og det andre, og at vi må henvende oss til et eller annet offentlig kontor før en bestemt datum, om vi vil unngå ubehageligheter av en eller annen art. Ja, vi opplever til og med at vi blir dirigert til å gjøre snart et, snart et annet. Kan man da undre seg over at det sendes brev til avisredaksjonene med spørsmål om England fremdeles er et fritt land?

Men det er ting som er verre enn dette. Der er mangel på frihet i selve den luft vi ånder. Vår egen tids filosofi har ansvaret for at folk i dag spør seg selv ikke bare om vi er frie borgere, men om vi er frie mennesker. Skaper mennesket sin egen skjebne, eller er det blinde økonomiske lover som former skjebnen for det? Vi tror at vi kjenner svaret; likevel leser vi i avisene at Storbritannia nettopp har undertegnet en handelsavtale som løper opp i mange millioner med en samling gangstere som har revet makten til seg i et eller annet østeuropéisk land. Den ansvarlige minister beklager det i Underhuset, men erklærer at vi er nødt til å gjøre det for ikke å sulte i hjel. Spør vi oss ikke nå hvordan det egentlig forholder seg med disse blinde økonomiske lover? — Eller du har lest en eller annen bok om moderne psykologi eller kanskje heller en roman av en forfatter som har lagt seg til med den moderne psykologiske jargon. Du leser om tilskyndelser og hindringer som er nedlagt i våre sinn av en eller annen begivenhet som inntraff i vår barndom, ja kanskje til og med før vi ble født, og som gjør at du spør deg selv om mennesket overhodet kan handle i frihet. Du vet at mennesket er til, og du vet at alt dette bare er én side av medaljen, og likevel — når du begynner å granske din samvittighet, minnes du hva du har lest og blir halvt tilbøyelig til å betrakte deg selv som et patologisk tilfelle. Din sansning av personlig frihet er ikke ødelagt, men den lider av åndenød. Valgte jeg selv å begå denne ydmykende synd, eller var det krefter sterkere enn meg selv som drev meg?

*

Hva er det som kan gjenopprette vår tro på menneskets frihet? Synet av et menneske som tar en beslutning hvis eneste motiv utelukkende er å søke i samvittigheten. Samvittigheten

står over alle direktiver og over all kontroll. Forsøker du å tvinge et menneske til underkastelse ved å skremme og mishandle det, når du ikke din hensikt, fordi det ikke foreligger et fritt samtykke. Samvittigheten er fri.

Og hva skal vi si om det menneske som har sitt arbeid ved en ikke-katolsk bedrift eller institusjon og som kanskje har ungdomsårene bak seg, som lar samvittigheten ta en beslutning som verdslig sett bare kan bringe ham ulykke? Som gir opp et livsverk han har følt som et hellig og ærefullt kall for i stedet å ta et arbeid som måtte by seg? Som ved siden av dette offentlig bekjenner at den oppfatning og de synspunkter han hittil har gitt uttrykk for har vært uriktige, at det lys han har fulgt, har vært en villfarelse, at hans arbeid har vært bortkastet? Som sier farvel til den verden han kjente, bedrøvet og varsomt, bare for å bli møtt av protester og hån? Som er seg fullt bevisst den sorg han volder sine nærmeste, men like fullt driver våpnet inn i sitt eget hjerte? Som kanskje føler seg grepet av sjeleangst i det øyeblikk den materielle verden han har bygget sin tilværelse på bryter sammen, — som må oppleve at hustru og barn berøves de materielle goder de har vennet seg til? — *For hans skyld må verden fatte mot igjen!* For her har vi et fritt menneske! Det er ikke nok at vi katolikker rekker ham hånden og ønsker ham velkommen; han fortjener millioners anerkjennelse, også deres som ikke deler vår tro, men som elsker sannheten. Dette menneske har vist oss hva et fritt menneske er.

En verden har tusket meget bort av sin frihet for å vinne trygghet! Og her har vi et menneske som har gitt avkall på tryggheten for å vinne friheten! Dette er den beske virkelighet: i vårt moderne samfunn kan og bør du sikre deg mot hendelser du ikke har herredømme over, som sykdom, arbeidsløshet og alderens svekkelser; men du kan ikke forsikre deg mot å være lydige mot Gud, når Han kaller deg.

Har det menneske noen glede av sin hjemkomst? spør profeten Amos, som legger sin hånd på innhegningen og straks blir bitt av en slange? La det ikke være noen tvil om at det å bli mottatt av den katolske Kirke som konvertitt, er en hjemkomst! Da du sto utenfor med ansiktet presset mot vinduet og så inn i det opplyste kirkeskip, hvor fremmed virket vel ikke alt på deg! Den ærefulle stilling Kirken har gitt den Hellige Jomfru, trodde du var et stengsel mellom deg og hennes guddommelige Sønn; autoritetsprinsippet — hvordan kunne du vel vite at det ikke krever knurrende samtykke, men glad anerkjennelse? Messen som virket så død og mekanisk på deg, men som faktisk viste seg å være et uendelig forrådsrom, fylt av liv! Den sakramentale absolusjon — en stengt dør som likevel faktisk ga etter for den letteste berøring! Er du en gang innenfor, begynner du å se tingene som de virkelig er, blir du helt fortrolig med dem. Det er som når du drømmer at du er kommet inn i et hus, hvor du tidligere har vært, men hadde glemt. Men alt dette krever sin tid. Hjemkomsten er mange ganger som en rømt krigsfanges; du føler deg knust og merket av det mørke du har vært igjennom. Men hva tror du ville skje om dette menneske som endelig har funnet tilbake til hjemmet og som støtter seg til innhegningen for å puste ut, blir såret av fattigdommens og likegyldighetens slangebitt?

Mère Margrethe-Marie Krohn

St. Josephssøster, Mère Margrethe-Marie Krohn, er død. Med denne gode søster har kongregasjonen hun tilhørte mistet en av sine fineste representanter, en kristensjæl av fast legering, prydet med høy, solid kultur.

Tapet er ikke bare kongregasjonens, men Kirkens og slektens og den skare av takknemlige sjeler hennes hjerte banket for: søkende sjeler, ensomme og ytmeye, lidende sjeler, som bar nødens segl, elskende, bedende sjeler, som ga og tok av det de hadde felles med søster Margrethe-Marie.

Hvem kan si, som har møtt dette menneske, at de som går i kloster, svikter verden? Tar de ikke verden med seg og gir seg selv tilbake? Ikke alle like meget. Mest de som har tatt noe mer enn seg selv med, — de ekte kallede. De får verden rikere og større tilbake — som Gud vil det.

Søster Margrethe-Marie tok alt som var gitt henne i denne verden med seg i klostret: sin kjærlighet til hjemmet og slekten, til de Krohnske og bergenske tradisjoner, til landet i fortid og framtid, — alt signet med hennes brennende kjærlighet til Gud, følt og opplevet gjennom barnetroen, den katolske. Her — i klostret — vokste denne *troskap i kjærlighet* hos henne, til en hellig, stigende lidenskap, — vokste og vokste, avtok aldri, til hun lå der sprenget. Hun hadde intet å ta tilbake og intet å føye til da livets og evighetens Herre la henne ned. Hun hadde gitt alt.

Søster Margrethe-Marie tok også *seg selv* med i klostret,

Vi må hjelpe disse mennesker til å overvinne konsekvensene av sin egen heroisme! Gi dem igjen noe av den trygghet de ga avkall på, fordi de måtte følge samvittighetens bud. Frihet — la dem erfare fra det øyeblikk de er gått over terskelen til den katolske Kirke at den er frihetens hjem, det hjem Kristus har gitt sine etterfølgere, — som fritt fikk ta imot og som beredvillig gir.

MØTE MED ARNOLD LUNN

Utenfor Militære Samfund i Oslo sto en høy mann i lys dress omgitt av andre menn. Det var ikke bare de seks fot og noen tommer som gjorde at han raket et hode over de andre. Det var også hans reising og løftede, gråsprenkte hode. Det var kjempen og kjemperen Arnold Lunn, Sir Henry Lunn's store sønn og livsgåte. «Da jeg var ung,» sa den døende Sir Henry, «da var livet meget enkelt. Man gikk til et politisk møte og tok en titt på hattene utenfor. De store hattene tilhørte liberalerne, for liberalerne hadde svære hjerner. De små hattene var de konservatives, med deres stupide lojalitet mot *status quo*. En trenger ikke noen hjerner for å stå stille.»

Arnold Lunn ville trenge en svær hatt, men det var også det som var gåten ved ham. For hans konservatisme ville trenge en enda større! Når den gamle Lunn skilte mellom denne hjernens vitalitet og passivitet, hadde han et fatalt bilde for seg: Det menneskelige intellekt hadde sitt aktivum bare innenfor det rent jordiske i tilværet! Derfor gjaldt det å være liberal. Og for å løse samfunnets problemer, alltid nye, var det liberale demokrati patentmedisinen som hele verden måtte lære å bruke. Skulle selv slaveriet dukke opp på ny og folk etter folk bli kneblet av nye tyranner, var troen den, at den kristne religion iall-

fall ville overleve alle samfunnsformer. Med den i behold hadde en desillusjonert verden dog én umistelig illusjon tilbake. Og da var enhver hjerne stor nok. Nei! mente sønnen. Underkjennelsen av religionen som inngripende faktor i samfunnslivet, var det nittende århundres store heresi. Å si at religionen er en individuell sak som er til for å skape gode og bra mennesker uten tanke på de verdslige problemer, er å undervurdere religionens misjon. Han var ikke enig i at kirkenes oppgave var å gjøre menneskene gode og statens oppgave å gjøre dem lykkelige. Aller minst var han enig i at kirkenes gjenforening bare hadde det hensidige livs gjenforening for seg. Nei, vi har lært om enn aldri før så i allfall nå etter de siste krig og apostasier, at det aldeles ikke er likegyldig hva et menneske tror!

Og her står han som den konservative med den store hjerne. Han er blitt gåten for de mange, ikke bare for sin liberale, troende far. Med hele sitt intellektuelle arsenal har han kastet seg inn i kampen for en tro som er snart to tusen år gammel. Her står han i forreste linje i dag, kjent langt utover den engelsktalende verden. Han tror på en Gud som gjennom sin Kirke kan «fornye jordens åsyn».

Vi vet om ca. 40 bøker som hittil er kommet fra

helt og udelt, og Vårherre fant fortsatt brukbart, det andre fristes til å vrake.

Hun selv og ordensdrakten var til gjensidig pryde, — hun med sin velsignede naturlighet og sitt uforfalskede temperament, fri for klosterfrueelig åndstripperi. Hun representerte det beste i norsk lynne og karakter: viljestyrke og rettferdskjensle uten frykt.

I den katolske Kirkes nye historie i Norge vil Mère Margrethe-Marie Krohns navn få en blivende plass. Hennes innsats ligger på mange felter. Hva hun har utrettet gjennom St. Eysteins bønneforbund for norske preste- og ordensskall, ligger på et plan som ikke er gjenstand for menneskelig vurdering.

Hva hun betød som den stille *bedende* og stille *hjelpende* er heller ikke meningen vi skal vurdere. Gud vet det. Men ett er sikkert: Hun var en søyle der mange knapt fant et strå å klynge seg til.

Lengst rakk hun vel som skribent. Med andaktsbøkene «Livet i Gud», «Adgang til Jesu-Hjerte», «Min sjel høylover Herren», «Vårt samfunn med de avdøde», har hun hjulpet mange framover til et intimere Gudsforhold og samling om grunnleggende mysterier i det indre, bønnens liv. Hun har også skrevet en bok, «Den hellige Joseph» — det lå henne nær.

Vinteren 1932 ble Sr. Margrethe-Marie anmodet av Mgr. Irgens og Mgr. Kjølstrup om å hjelpe til med å undervise dem som søkte opplysning om Moderkirken. Som den som alltid gikk helt inn for det hun påtok seg, utarbeidet Sr. Margrethe-Marie den bok som er kjent under titelen «Våre fedres gamle kristentro». Den tjente som litterært grunnlag i hennes undervisningsplan. Boken ble populær og kom i 2den og utvidet utgave alt i

1935. Den hadde da fått et nyttig og verdifullt tillegg, «Trekke fra Kirkens historie i Middelalderen». Som en fortsettelse av denne boken sendte hun i 1937 ut et nytt arbeid, «Utsyn over Kirkens historie», med undertitelen «Særlig Norges i middelalderen». Den har også et kort utsyn over Kirkens historie i alminnelighet.

Alt hva hun har skrevet har funnet skarer av takknemlige lesere. Det har selvfølgelig ikke manglet på kritikk og skuldertrekk fra det trofast dømmende publikum. Men da ingen, så vidt vites, på norsk har utgitt noe som kan erstatte Sr. Margrethe-Marie Krohn i hennes forfatterskap, skal hun iallfall av undertegnede få sin varme honnør.

St. Josephssøster Margrethe-Maries data er ellers ikke mange. Hun var født i Bergen 6. januar 1875, og het før hun fikk søsternavnet Margrethe-Marie, Agnes Krohn. Hun trådte 22 år gammel inn i St. Josephssøstrenes ordenssamfunn, innkledd 1897 i Kristiania av biskop Fallize. Hun var i en årrekke novicemesterinne, deretter priorinne i Porsgrunn, Halden og Drammen. I 1932 kom hun til St. Josephs Institutt i Oslo, der hun har vært rådsøster og sekretær inntil det siste.

Hun døde på Vor Frues Hospital torsdag 12. mai i sitt 75. år, etter få dagers sykeleie, styrket med Kirkens sakramenter. Høytidelig requiemmesse ble holdt onsdag 18. mai i St. Olavskirken. Pastor F. J. Fishedick forrettet, assistert av sokneprest dr. Arne O. Sund, Tønsberg, og pastor P. Lowry. Gravferden gikk til Vår Frelses Gravlund, under meget stor deltagelse. Det skjønneste maivær ble den siste hilsen fra det land hun elsket så høyt og så hellig.

I. H. K.

25 års jubileum i Bussum

Den 6. mai ble 25-års jubileet for oppretelsen av St. Olavs-huset i Bussum, Holland, feiret med et storstilet program. Vi er dessverre avskåret fra å

kunne referere begivenheten i dette nummer av vårt blad, men *håper* å motta inserat både om jubileets bakgrunn og avvikling av en dertil kompetent innberetter.

Vi kan fortelle at pastor Aug. Rottier har vært den drivende kraft i arbeidet ved vårt hollandske «Little Norway» i de årene, og vi vet at han også har satt alt inn på å legge 25-års jubileet slik an at det ikke går sporløst hen. Hans glimrende tidskrift «Uit het Land van St. Olav» gir selv en støtpe i hollandsk et levende inntrykk av den vide og dype forståelse han som Vikariatets prokurator har for oppgaven. Jubileumsnummeret er selvfølgelig særlig verdig og rikholdig.

Til stede ved jubileumsfestlighetene var bl. a. Hs. Høyerv. biskopen og en lang rekke andre geistlige og sivile personligheter som er knyttet til Kirkens arbeid i Norge med sterke bånd.

Hans høyerverdighet biskopen vendte tilbake fra Luxembourg onsdag 25. mai.

Arnold Lunn's hånd. I de tre-fire første tårner han kraftig mot katolisismen. «Nå ser jeg,» heter den femte boka, og det er den katolske kirke han med ett har fått syn for. Han kaster seg inn i nye kontroverser, det gjelder tro og fornuft, tro og vitenskap, åpenbaringen og den Hellige Skrifts verdi. Han reiser meget og forteller andre hva han har sett og mediterer med beskrivelser fra Sveits og Italia. Han vier hele bøker til disse lands historie, topografi, litteratur, arkitektur, kunst og kultur. Et halvt dusin bind er viet fjellene, særlig Alpene og han har funnet den edle skisport verdig nøyaktig seks bøker: *Skisportens historie, Om ski for begynnere, Om ski for viderekomne, Den fullendte skiløper, Alpinsk ski-guide* og boken om *Slalåm* hvis grunnlegger han er.

I dag er Arnold Lund en ung mann på 63 år. Årene har han, men det ser ut til at han ikke har fått tid til å telle dem.

Vi fant ham som sagt utenfor Militære Samfunn, der vi skulle befri ham fra et hett og langt møte i Olympiakomiteen. Håret strittet vilt etter dagens dyst, russerne hadde visst vært arge. Ansiktet var merket av tretthet, og han sto tungt på det benet som er friskt, med håndbakken slått mot det høyre, kvestede låret. Han er jo ikke bare en skisportens be- kjenner, men også dens martyr!

Men så var det dette med hjernen man ikke trengte for å stå stille, — for å bli i bildet til hans far.

Før en rekker å få sagt *hvem* en er, rekker Lunn å få sagt *hva* han selv er: *Hjernemennesket*. Det er sagt og skrevet meget om den unge Mr. Lunn's rene fornuft og kalde hjerte. Men den modne Arnold Lunn oppfattet vel vi som traff ham slik: Like *varmt* som hjertet hans slår, like *uopphørlig* arbeider hjernen. Det hjertet hans gripes av, det borer intellektet seg inn i og gjennom. Det han underlegger erkjennelsen, favner han om med hele sitt store hjerte.

På bilturen ut til Grav Hovedgård på Jar, — der Willem Gran holdt en elegant lyn-resepsjon med Mr. Lunn som æresgjest — fikk vi vite en god del om motsetningen mellom sport og politikk, om Evelyn Waugh og Graham Greene, og om at flukten fra troen, flukten fra moralen og flukten fra det som er vakkert, dette er innbyrdes fenomener.

Under lunsjen fikk vi vite en god del om hvor lite en egentlig *kan* vite om Spania fordi Spania har en historie folk enten ikke vil vite noe om eller helst ikke vil huske fra det øyeblikk det blir nevnt en mann ved navn Franco. Mr. Lunn har selvfølgelig også skrevet en bok om Spania, «Spanish Rehearsal». Han hadde selv forsøkt å finne noe ut om litt av hvert ansikt til ansikt med il Caudillo. Men det ble en tale om været. Fattigere enda enn Chesterton's audiens hos Mussolini, da il Duce frittet paradoksmakeren ut om «The Common Prayer Book» til Chesterton bukket seg baklengs og forvirret ut av Sala del Mappamondo.

Hva skal jeg så tale om,» spurte Mr. Lunn mens bilen tutet til oppbrudd. Emnet var avertert: *Reason and Religion*, — altså noe om fornuft måtte det bli. Men han likte ikke emnet, var redd det ville bli for tørt, men *well* — han hadde nyss vært i Amerika — *well*, det var *hans* feil. Men en kunne godt få et par tre andre emner å velge mellom. Det mindte om en gang han sto fram på talerstolen med tolv emner til publikums valg. De varierte like fra de subtileste kontrovers-spørsmål til The Battle of Britain. Salen valgte det siste.

Hos oss ble man enig om det emne som folk var kommet for å høre. Den Lille sal i Ingeniørenes Hus var fullt besatt. Det ble en opplevelse alle vil huske, men som ingen har villet påta seg å referere. Blendende, sjarmerende i foredraget, elskelig, men hvass i sine svar på spørsmålene. Det ble ingen debatt, — alle satt paff.

I. H. K.

KYRKJEVIGSLING

Ei helsing fra Millom-alderen til jubileums-stemnet på Hamar

Urbs beata Hierusalem»: Kjeldor frå 8. og 9. hundradåret. Upphaveleg meiner dei at hymna hev vore ei prosesjonshymne til dåpsbrønnen påskelaurdagen. Seinare, men heller tidleg, hev ho vore nytta til kyrkjevigsling. Strofe 7 og 8 vart sette til. Ho trengde unnan den hymna som Breviarium Nidrosiense hev halde på til Laudes.

«*Christe, cunctorum dominator, alme*»: Kjeldorne til denne hymna er frå 10. og 11. hundradåret, men det er denne hymna som hev vore nytta fyrst.

Desse salmane hev vore sungne i alle Hamar-kyrkjone i Millom-alderen.

Urbs beata Hierusalem

*Å Jerusalem du sæle,
fredar-syn, der englar bur,
upp av levand' steinar bygdest
himmelsk stad med tårn og mur;
englar seg i kring deg flokkar
som ein møyarkrans kring brur.*

*Ny du stig or himmelhøgdi
ned til brudlaupsfesten din;
for å vigjast til din brudgom
kjem du prydd i brurelin;
herleg strålar torg og murar,
som det reine gull dei skin.*

*Dine perle-dyrner lyser,
altid opne me deim finn,
gjenom deim fær alle ganga
som i brudlaupsskrud stig inn,
som for Kristi skuld hev bore
krossen her med toluget sinn.*

*Kvar ein stein er slipt og hoggen
av den store meisterhand,
hev til sist det rome fenge
han for steinen høvleg fann;
upp av deim ein heilag bygnad
reiste han i livsens land.*

*Hyrnesteinen, det er Kristus,
frå det høge steig han ned;
for å binda bae saman,
bar til jord han himlen med;
Heilag-Sion tok i mot han,
der finn borni ævleg fred.*

*Heilt til Herren vigd er staden
og for hugen ovleg kjær,
lov og jubel kling deruppe
ljuvleg frå den frelste her.
Det er Herren, den Trieine
som dei ævleg lova fær.*

*Hjelp kvar sjel som på deg kallar
i ditt tempel her på jord,
bøyg i miskunn stor ditt øyra
til kvart ringe bone-ord,
breid og rikleg ut di signing
yver oss, å drott so stor.*

*Dei som her deg bed um gåvor,
må dei verta gåvor verd,
må dei ha den sanne glede*

*av dei gåvor som dei fær,
upp til Paradis få ganga,
med dei sæle kvila der,*

*Lova vere Gud, Den Høgste,
han er ævleg, god og vis,
Fad'ren, Sonen og den store.
Trøystar vere lov og pris!
Ævleg lovsong til hans æra
ljoda skal i Paradis.*

Christe, cunctorum dominator alme

*Kristus, du drott for heimsens ætter mange
som ut or munn åt ævleg far hev gange,
bøyg til vår song og våre bøner øyra,
må du oss høyra!*

*Ja, må vårt lov, å Gud til hugnad vera
når i ditt hus det ljodar deg til æra
på denne høgtid, då me kjem i glede
for å tilbeda.*

*Her etter heilag skikk dei huset vigde
til deg som ævleg er og utan brigde,
her fær ditt folk din heilag-lekam smaka,
din drykk mottaka.*

*Her vert for gamal synd me skirsla, tvætta
i dåpsens brunn, og skuldi vårt vert sletta;
salva med krisma folket ditt fær læra
kristmenn å vera.*

*Her kann den sjuke lækjedomen finne,
kraft fær den trøyte, ljuset ser den blinde,
syndar forlating fær og sorg lyt vike,
all frykt tillike.*

*Kongsborg åt gjævast drott me lyt det kalle,
snøkvit let himlens port seg upp for alle
som søkjer fedralandet sitt og stundar
mot livsens hundar.*

*Difor me audmjukt bed deg, at du vilde
sjå ned til oss med dine augo milde,
oss som i kjærleik stor for deg vil kveda
i tempelgleda.*

*Di er all æra, Gud vår Fader sanne,
Sonen vår Frelsar og den Heilag-Ande,
ljuvlege kvæde skal i æva tona
framfor di trona.*

Umsetjingi ved Ragnhild Foss.

LITTERATUR

Dr. Herman Piesch: Meister Eckhart. 1946. Verlag Herder, Wien. 80 sider, østr. S 6.60, sfr. 3.—

Meister Eckhart er et av de eksempler som ikkekatolikker gjerne nevner, Meister Eckhart, en av den kristne mystikkens største personligheter ble dømt av sin egen kjære kirke, som satte flere setninger fra hans skrifter på indeks. Man sier han er panteist, i en for sterk grad har han hevdet menneskets guddommelige natur, menneskets slektsskap med Gud.

Meister Eckhart står ofte for oss som noe halvdunkelt. Visst var han katolikk, meget from til og med, en av kirken store lærde på sin tid; jo, det hersker ingen tvil om det. Men på den annen side står indekset der med sin protesterende stemme.

Dr. Herma Piesch gir i sin lille avhandling en redegjørelse for hans lære og hans stilling i tiden. Foruten en kort biografi gir hun en kort og grei oversikt over tidens åndelige situasjon. Ved siden av skolastikken var det også sterke augustinske drag i tidens katolske tenkning, og Eckhart var i sterk grad preget av den agustinske. Dertil hadde man den temmelig sterke latinske averroisme, en noe panteistpreget retning bygget på Aristoteles og overført til Vest-Europa av araberne. Universitetet i Paris var en forkjemper for denne retningen. Og endelig hersket det innenfor hans egen orden, dominikanerordenen, sterke nyplatoniske tendenser.

Ved siden av disse filosofiske retninger besto de analoge legmannsretninger i begardene og «Den frie ånds bredre».

Man ser at tiden var full av slike tanker, og det var naturlig at et menneske som Eckhart ville bli utsatt for visse påvirkninger fra disse idéene. Iallfall må en se det som meget sannsynlig at disse idéers språklige terminologier også gjorde seg gjeldende i tiden for øvrig.

Man må ha dette for øye når man skal forsøke å forstå Eckharts uttrykksmåte. Og Herma Piesch viser at Eckharts meninger i virkeligheten ikke var panteistiske. Det var hans språk, hans «ubetenksomme ord», som særlig av de mer uskolerte kretser han talte for kunne bli misforstått og tatt for begardiske. Derfor er det forståelig ut fra tidens forhold at kirken satte noen av hans setninger på indeks. De behøver ikke derfor inneholde mindre sannhet når man leser dem på den riktige måten.

I de videre kapitlene gjennomgår forfatteren i korte trekk hovedmomentene i Meister Eckharts lære: Gott, Das Fünklein, Gottesgeburt og Abgeschiedenheit. Boka er godt forsynt med nøyaktige kildehenvisninger. Til slutt kommer en liste over de 28 setningene som ble satt på indeks av pave Johannes XXII. Den er utgitt med erkebiskoppelig approbasjon.

Det er en interessant liten bok som her er kommet. Meister Eckhart spiller en så stor rolle og betydelig rolle i europeisk åndsliv og åndshistorie at det er på høy tid å bringe klarhet i hans forhold til hans egen kirke. Etter min mening er det et gledelig resultat Herma Piesch kommer til. Forfatteren peker på at Meister Eckhart må forstås som *m y s t i k e r*. Jeg kunne ha lyst til å tilføye. *s o m k u n s t n e r*. For en mystiker kan vel på sett og vis sies å være en kunstner på religionens område, en kunstner i ordets sanneste betydning, og en kunstner må stå fritt i sin behandling av motivene. Derfor kan det lett

oppstå inkonsekvenser og ting som lett kan misforståes. Kanskje kan en og si at boka gir en antydning om at kristendommen i de kommende tider i noe sterkere grad vil betone «menneskets slektskap med Gud», tanken som er oppstått i gresk åndsliv, blandet seg med oldkirken på grunnlag av både det gamle og det nye testamente, ble hevdet av kirkefedrene, men levde så videre bare i klostercellene. Og her kommer — ifølge vår egen professor Eiliv Skard i sin tiltredelsesforelesning ved overtagelsen av sitt nye professorat — Meister Eckharts store betydning i europeisk ånds liv. Han står som formidleren av tanken om det edle menneske, «den edle ått», mellom oldtiden og oldkirken på den ene side og Goethetidens klassisistiske og romantiske idealisme på den annen. Og Herma Piesch mener at ennå har den store mystiker ikke sagt sitt siste ord, og hun går så langt til å antyde at Meister Eckhart «synes utvalgt til å være et kristendommens vitne for sitt folk (det tyske) i den skjebnetunge og avgjørende stund».

Kåre Langvik Johannessen.

Ungdomsforbundet samles i Bergen i pinsen

Norsk Katolsk Ungdomsforbund vil i pinsehelgen holde sin første ordinære generalforsamling siden stiftelsen for to år siden. Begivenheten er henlagt til Bergen, og alt tegner til stor oppslutning fra alle deler av Vikariatet, muligens også ellers fra landet. I tilslutning til generalforsamlingen vil der 2. pinsedag bli holdt dialogmesse i Fantoft stavkirke og siden går turen til Lyse Kloster. En har følelsen av at hele St. Pauls menighet står bak de unge verter i deres strev for å avvikle det ansvarsfulle arrangement, og forpliktelsene vokser tilsvarende for gjestene og de delegerte. En venter store og givende dager!

Her hjemme - -

Sogneprest dr. J. Duin, Porsgrunn, ble på Vitenskapsakademiets årsmøte tildelt et stipendium på kr. 1200.— av P. A. Munch-fondet til fremme av norsk historieforskning til studier over katolisismens historie i Norge etter reformasjonen.

UTLANDET

CHINA

96 misjonærer drept og savnet i China.

47 katolske misjonærer er drept av kinesiske kommunister siden krigen med Japan sluttet. 32 er omkommet i kommunistiske fengsler og 3 er avgått ved døden etter at de ble løslatt som følge av behandlingen i fengslene, melder Kongregasjonen for troens utbredelse i Rom. 13 andre som ble tatt som fanger under streiftog inn på nasjonalistenes områder har man ikke hørt noe om eller fra på to år, hvorfor det antas at de ikke lenger er i live.

Av ofrene var 61 prester, 22 legbrødre og 12 nonner. Siden april 1948 er det ikke meldt noe om nye ofre, hvilket tilskrives den omstendighet at de kommunistiske myndigheter har gitt ordre til større forsiktighet i kampen mot Kirken.

Kardinal Tien i Hongkong.

Erkebiskopen av Peking, kardinal Tien, har måttet tas un-

der legebehandling i Honkong. Fra sitt sykeleie har han sendt en takkeskrivelse til Kolombus-ridderne i Erie i De forente stater. I skrivelsen heter det bl. a.:

«Selv om mangt et vakkert ideal går tapt og den storm som nå raser over China river meget av det man er sterkt knyttet til, med seg, kommer likevel Jesus Kristus til å herske over China. Det blod som flyter i disse tider baner veien for Ham.

Mitt legeme er i Honkong, men mitt hjerte lider med alle dem som prøves i Peking. Bed for oss, for mitt kirkedistrikt, for mine troende og for meg at jeg må bli frisk igjen og få lys og kraft til å holde troen levende i China og til å forberede en ny blomstringstid for Kirken i mitt land.»

Kinesiske prester søker tilflukt i Indonesia.

Den 21. mars kom det 6 kinesiske prester som tilhører Kongregasjonen «Discipuli Domini» til Batavia som flyktninger.

Disse prester bekreftet tidligere meldinger om den holdning de kinesiske kommunister inntar til den innfødte geistlighet. Mens de ikke legger så store vanskeligheter i veien for utenlandske misjonærer, viser de ingen pardon overfor prester av kinesisk nasjonalitet.

De katolske universitetene i China.

Meldinger fra Shanghai sier at det katolske universitet i Peking og «Hautes Etudes» i Tientsin etter alt å dømme befinner seg i store vanskeligheter. Særlig gjelder dette for universitetet i Peking etter at universitetets rektor og studieprefekt har måttet tre tilbake.

Siden begynnelsen av mars har universitetet i Peking vært uten vise-president, da kommunistene ikke vil anerkjenne en slik stilling ved universiteter og skoler som ledes av religiøse organisasjoner. For vårsementret er det innskrevet 1600 studenter. Reisende fra Peking forteller at studentene deltar i de katolske gudstjenestene i like stor utstrekning som tidligere.

I Tientsin er stillingen ikke så alvorlig, selv om kommunistiske studenter har reist krav om å overta ledelsen. I praksis vil det si det samme som kaos. Den økonomiske stilling er vanskelig, men jesuittene betaler lønninger til profesorene og de ansatte.

Ved det katolske universitet i Shanghai har det meldt seg 700 studenter for vårsementret. Tidligere var 1053 innskrevet. Den kommunistiske taktikk går for nærværende ut på å legge vanskeligheter i veien for universitetene som er godt utstyrt med bygninger og vitenskapelige instrumenter for med tiden å kunne overta dem.

HOLLAND

De hollandske katolikker gir kortbølgesender til Paven.

I løpet av Det hellige år kommer de hollandske katolikker til å overrekke Paven en ny kortbølgesender. I bevisstheten om at Sovjet-Unionen rår over 111 sendere på mellom- og langbølge og 100 kortbølgesendere, har de funnet det helt uholdbart at Vatikanet bare rår over en mellombølgesender på 5 kilowatt og en enda svakere kortbølgesender.

Den nye kortbølgesenderen som vil kunne sende på fra 50—12 meter, vil kunne innstilles på 6 forskjellige frekvenser. Omsjaltningen fra den ene frekvens til den andre vil kunne skje på to minutter. Kortbølgesenderen er beregnet å koste 1 million Gulden, som i sin helhet betales av de hollandske katolikker. Styrken vil være 100 watt.

Den hollandske jesuittprovins feirer 100-års jubileum.

Den hollandske jesuittprovins kan i år feire 100-års jubileum. I 1849 ble den utskilt fra den felles belgisk-hollandske. Provinsen teller i dag 835 medlemmer. Den leder en misjonsstasjon på Sentral-Java, 6 høyskoler, 12 kirkesogn, seminarier og institutter for åndelige betraktninger. De bøker og tidsskrifter som de hollandske jesuitter har utgitt i årenes løp fyller et helt bibliotek. For nærværende utgir de også en anti-kommunistisk avis, «De Linie».

I anledning 100-års jubileet vil det bli gitt ut en bok med de beste artikler de hollandske jesuitter har skrevet over religiøse emner.

INDONESIA

1,1 prosent av befolkningen er katolikker.

Ifølge en offisiell melding fra Kongregasjonen for troens

utbredelse (Agentur Fides) finnes det i dag 730 000 katolikker i Indonesia, hvis befolkning teller 76 millioner mennesker. 36 000 katekumener er ikke tatt med i dette tall. I det indonesiske misjonsområde virker det for nærværende 1 900 utenlandske katolske misjonærer og 500 innfødte prester.

JAPAN

570 familier konverterer.

I bispedømmet Osaka har innbyggerne i en hel landsby vendt seg til den katolske biskop med anmodning om å bli opptatt i Kirken. De har stillet en stor forsamlingssal til disposisjon for undervisningen og har lovet å bygge en kirke senere. Bevegelsen er utgått fra en godseier som hadde overvært et foredrag av msgr. Furuya som denne holdt for en forsamling av professorer. Han ble katolikk, og det ser nå ut til at alle 570 familier i hans landsby vil følge hans eksempel. Hittil har de alle vært buddhister. Dette er enestående i den japanske katolske Kirkes historie.

Ungdomskongress i Japan.

I Miyazaki i Japan har det nylig vært holdt en lokal ungdomskongress med om lag 100 deltagere. Det ble vedtatt fire resolusjoner:

1. Å forsøke å redde kamerater, fra å komme under kommunistisk innflytelse.
2. Å studere den katolske sosiallære minst en time hver dag.
3. Å drive et inngående studium av den kristne lære og Bibelen.
4. Å hjelpe til med å spre katolsk litteratur, å besøke syke og ikke kristne.

Geistligheten og legbrødrene var så begeistret over kongressen at det er fattet vedtak om å holde en ny kongress for den katolske japanske ungdom i hele det apostoliske prefektur Miyazaka.

Nytt katolsk tidsskrift.

Den 1. april utkom det i Tokio et nytt katolsk månedstidsskrift «Seiki» (Århundredet). Dette tidsskrift ligger nær opp til det franske «Etudes» og tar sikte på å gjøre de dannede japanske kretser kjent med katolisismen og motvirke den innflytelse materialistiske og ateistiske tidsskrifter øver.

POLEN

Tvangsforflytning av 25 000 familier.

Den kommunistiske regjering i Polen forbereder tvangsforflytning av 25 000 polske familier til området omkring Stettin og til den sørlige delen av Øst-Preussen for ved hjelp av denne arbeidskraft å få reist kollektive jordbruk. Da de polske bønder har vist liten lyst til å slå seg ned i disse tidligere tyske områder, har regjeringen sett seg tvunget til å gjennomføre denne overflytning med makt.

ROMANIA

Også den rumenske ortodokse kirke et offer for kommunismen.

Den tidligere rumenske statsminister Radescu har offentliggjort en erklæring om religionsforfølgelsene i Øst-Europa i den publikasjon som utgis av *Den demokratiske union av frie rumenere* i Paris. Etter å ha gitt uttrykk for sin beundring for kardinal Mindszenty's heroiske holdning uttaler Radescu som tilhører den ortodokse kirke, følgende:

«I løpet av de tre siste år er de mest fremtredende ortodokse metropoliter, biskoper og prester i den ortodokse kirke i Romania blitt fjernet og erstattet av andre servile elementer som overhodet ikke er i besittelse av noen indre holdning og som er utpekt av en regjering, hvis medlemmer ikke har noe fedreland og ikke kjenner noen Gud. På denne måten er Romanias ortodokse kirke blitt lagt under Patriarkatet i Moskva og gjort til et redskap for den ateistiske kommunisme. Overhodet for den rumenske kirke i dag er en kommunist og fraskilt prest, *Justinian Marina*, en venn av folkets fiender.»

SLOVAKIA

Pater Tisos dødsdag feires av slovakere i hele verden.

Ifølge meldinger til hovedsekretariatet til Det slovakisk-katolske forbund i De forente stater, feiret slovakene over hele verden den myrdede slovakiske president, pater Joseph Tiso's annen dødsdag. I 250 kirkesogn i De forente stater,

i 20 kirkesogn i Canada og i de slovakiske flyktningekoloniene i England, Frankrike, Østerrike, Tyskland, Italia, Argentina, Holland, Brasil og Australia, var det truffet forberedelser til høytideligheten. Den slovakiske presse i De forente stater brakte sær-utgaver til minne om den avholdte preste-president.

SVEITS

Jødisk protest mot eutanasi.

I nr. 11—13 av St. Olav meldte vi om at Katolske Menns Nasjonalråd i De forente stater hadde sendt en flammende protest til staten New Yorks guvernør mot eutanasi eller retten til å begå medlidensdrap.

Det jødiske uketidsskrift «L'Hebdomadaire Israélite» som utkommer i Zürich, har også festet seg ved meldingen i den amerikanske presse og skriver:

«Ifølge en helt utrolig melding som har vært offentliggjort i den amerikanske presse skal 500 amerikanere og til og med rabbinere ha innledet en aksjon for å få gjennomført retten til å øve medlidensdrap i de tilfelle hvor uhelelig syke selv måtte forlange det.» «Er det mulig,» spør avisen, «at det finnes mennesker som attpå til kaller seg intellektuelle som legger så liten vekt på menneskets høyeste gode — livet? Alle forsøk på å lindre sykes lidelser er prisverdig. Det er smerten og lidelsen vi skal forsøke å drepe, ikke det menneske som lider.»

TSJEKKOSLOVAKIA

Erkebiskopen av Praha i faresonen.

Det italienske nyhetsbyrå ARI tillegger i en melding erkebiskopen av Praha, msgr. Beran, følgende ord som skal være uttalt for kort tid siden:

«Jeg er oppmerksom på at det i nær fremtid vil bli hevdet at jeg er en fiende av det arbeidende folk og at jeg ikke kan forstå arbeiderklassens sosiale problemer. Jeg erklærer åpent at jeg ikke er en fiende av arbeiderne. Jeg har aldri vært det, jeg er det ikke og jeg kommer aldri til å bli det.»

Dette minner om den erklæring kardinal Mindszenty avga da han var på det rene med at han ville bli arrestert. Det heter i den nevnte melding at msgr. Beran etter at han hadde omtalt de erfaringer han gjorde i konsentrasjonsleiren Dachau under krigen, fortsatte med å si: «Jeg kommer fra en familie av lærere, men alle mine forfedre har vært arbeidere. Det ville glede meg å se arbeiderklassen gjøre sosiale framskritt.»

Ny diplomatisk representant ved Vatikanet.

I nest siste nr. av St. Olav brakte vi en melding om at den tsjekkosllovakiske regjering hadde trukket sin diplomatisk representant ved Vatikanet tilbake og stengt den tsjekkosllovakiske legasjon der. Denne meldingen er senere blitt dementert. Det er riktig at ministeren, dr. Arthur Maixner, er trukket tilbake, men det er ikke riktig at den diplomatisk forbindelse mellom Praha og Vatikanet er brutt. Regjeringen i Praha har sendt en ny diplomatisk representant til Vatikanet, nemlig dr. Ilja Rath. Dr. Rath er sønn av den advokat som i sin tid førte en politisk prosess for den slovakiske frihetsbevegelses fører, pater Hlinka.

Forbud mot politisk virksomhet.

Erkebiskopen av Praha, Beran, har sendt en rundskrivelse til hele presteskapat hvor han innskjerper forbudet mot å delta i politisk arbeid.

«Vi har,» heter det i erkebiskopens skrivelse, «brakt i erfaring at det overalt i landet pågår en kampanje til fordel for Folkepartiet. Angivelig dreier det seg om et katolsk parti. Vi ser oss tvungen til enda en gang å innskjerpe at det er forbudt for prester å tilhøre noe politisk parti. Uten biskopkonferansens tillatelse har intet parti rett til å kalle seg «katolsk». Katolske parlamentmedlemmer må nå være klar over at personer som underskriver lover som skader religionen og Kirken ifølge Kirkens rett i og dermed er ekskommunisert. Det er videre forbudt for alle katolske prester å delta i aksjonskomitéens religionskommisjon.»

Katolikkerne setter seg til motverge.

I landdistriktene i provinsen Moravia, særlig i Leglava, Nedasov og Brumov har det funnet sted begivenheter som tydelig viser at kommunistenes kamp mot Kirken tiltar, men også at motstanden hos den katolske befolkning øker. I Nedasov og Brumov motsatte store grupper av bønder seg arrestasjonen av prestene Frantisek Pucek og Balcanek.

Under en rettergang i Jeglava mot prestene Oldrich Med og Vlastimil Kofron, kom det også til scener som forteller noe om tilstandene. Disse to prester og 6 legmenn var tiltalt for å ha spredt en brosjyre med titelen «Katolikker, vær på vakt!». Den geistlige Med hevdet at pamfletten utelukkende var rettet mot Det kommunistiske partis anti-religiøse propaganda, og at den ikke oppfordret til kamp mot staten. Påtalemyndighetene slo fast at det ikke kunne være tvil om at de tiltalte var på det rene med at brosjyren var rettet mot Det kommunistiske parti og at det er forbudt å kritisere dette parti, som alene er beslutningsdyktig når det gjelder landets innen- og utenrikspolitikk.

Med erklærte fryktløst følgende til sitt forsvar:

«Det er en kjensgjerning som ikke kan benektes at ateistiske grupper etter revolusjonen i 1948 har rettet angrep mot kirken og at hierarkiet har protestert mot dette... At det også har vært rettet personlige angrep mot kirkens leder, erkebiskopen av Praha, Msgr. Beran... Det er innlysende at jeg som prest alltid og over alt har plikt til å forsvare kirkens frihet. Det er ydmygende for oss prester å bli utspionert, når vi preker. Hver gang jeg forkynder kristendom, bekjemper jeg marxismen. At vi har distribuert denne brosjyre, hva vi nå er tiltalt for, rettfærdiggjøres av det faktum at hele den tsjekkosllovakiske presse er tatt i den anti-religiøse stats tjeneste, og ved at kirken er berøvet enhver mulighet til offentlig å fremlegge sitt syn.»

Med ble dømt til 10 måneders og Kofron til 8 måneders fengselsstraff.

TYSKLAND

Kirkelig initiativ for å skaffe folk hus.

Biskopen av Passau i Bayern, Simon Konrad Landersdorfer O.S.B., har tatt initiativet til dannelsen av et kooperativt byggeselskap for å skaffe flyktninger fra Øst-Tyskland, folk som ble utbombet under krigen og barerike familier tak over hodet. Tomtearealer vil bli gitt gratis til de nødstedte, idet midlene samles inn og skaffes til veie ved lotterivirksomhet og på annen måte.

Lignende aksjoner gjennomføres av den katolske geistlighet også i andre deler av Vest-Tyskland.

Fra Redaksjonen

Da en gjennomgripende forandring i utgivelsen av vårt blad er umiddelbart forestående, vil det ha til følge at vi med dette nummer må ta avskjed med vår utmerkede forbindelse gjennom snart 11 år, Thronsen & Co.s Boktrykkeri.

Det vil være innlysende for alle at intet må forsømmes for å skape det best mulige økonomiske grunnlag for bladets drift. Det kan ikke sies at vår hittidige ordning har vært noen slik økonomisk fulltreffer. Store ofre har vært brakt både ved gratis og billig arbeidskraft og ved Hs. Høyververdighet biskopens aldri sviktende støtte forat bladet kunne presenteres som det er. Klare over at betingelsene fra trykkeriets side var så gunstige som tidens forhold gjorde det mulig, har vi da funnet tiden inne til å søke en ny basis for utgivelsen. Denne basis er: en betydelig utvidelse av annonseavdelingen. Det er en tung vei å gå, både for utgiveren og leserne. Men det er for tiden den eneste rasjonelle.

Vi har imidlertid funnet å måtte alliere oss med et større byrå for å makte oppgaven, og da vedkommende byrå disponerer over egne trykkerier, er det jo rimelig at alt samles her.

Det er på dette grunnlag vi i full forståelse med vårt hittidige trykkeri sadler om. Selv om bladet nødvendigvis vil tre fram i en noe endret skikkelse — som vi mener vil bety en forbedring — er vi glade for å kunne nytte dette høve til å gi Thronsen & Co.s Boktrykkeri vår fulle anerkjennelse for det resultat den nåværende skikkelse av bladet representerer. Ros og takk som vi fra så mange kanter har mottatt for den pene oppsetning og disponering av stoffet, gir vi herved videre til trykkeriets sjefer og stab.

På redaksjonens og ekspedisjonens vegne rettes herved en varm takk for behagelig samarbeid, en takk som får en så meget videre verdi som St. Olav er Vikariatets offisielle organ.

Redaktøren.

St. Gudmunds legat

Til opphold ved katolske skoler for barn fra ubemidlede katolske hjem i Norge.

Søknader (med anbefaling fra vedkommendes sokneprest) bes sendt snarest til Prioren for Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo.

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1, Oslo.
Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 55 85 50 - 69 43 72

Alt for sykepleien

SPAR TIL NESTE FERIE.
BEGYNN I DAG!

„KLAR”
Fåes i banker over hele landet

ENRICO GISMONDI & CO. A/S

Grunnlagt 1891

Reggio Emilia — GENOVA — Colle Val d' Elsa

Telegramadresse: Ocirne Genova
» Reggioemilia
» Collevaldelsa

Rikstelefon: 21-936 Genova
24- 38 Reggio Emilia
86-087 Colle Val d' Elsa

Post Box: 712 Genova
167 Reggio Emilia
Colle Val d' Elsa (Siena)

Codes: Bentleys Complete, Boe.

BØNNEBOKEN

atter å få.

Kr. 8.50.

St. Olavs Forlag, Oslo.

HANS KARLSEN MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid.

Tordenskjoldsgt. 6 B.
Tlf. 41 07 76 — Oslo

JOHAN HELDAL A/S

Bergen.

Trykksaker — Protokoller
Kontorrekvisita

WITTUSEN & JENSEN A/S

Tlf. 42 18 80 (centralbord) - Oslo

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

VELKOMMEN TIL

SUNDT

BERGENS STORE FORRETNING

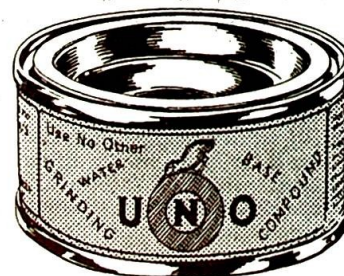
NEBB

er stedet for
alt elektrisk

Ø. Slottsgt. 8, Oslo Telefon 42 19 54

Eivind Brosstad

Såpefabrikk
Telefon 42 67 04
Vognmannsgt. 8 - Oslo

Besie
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler